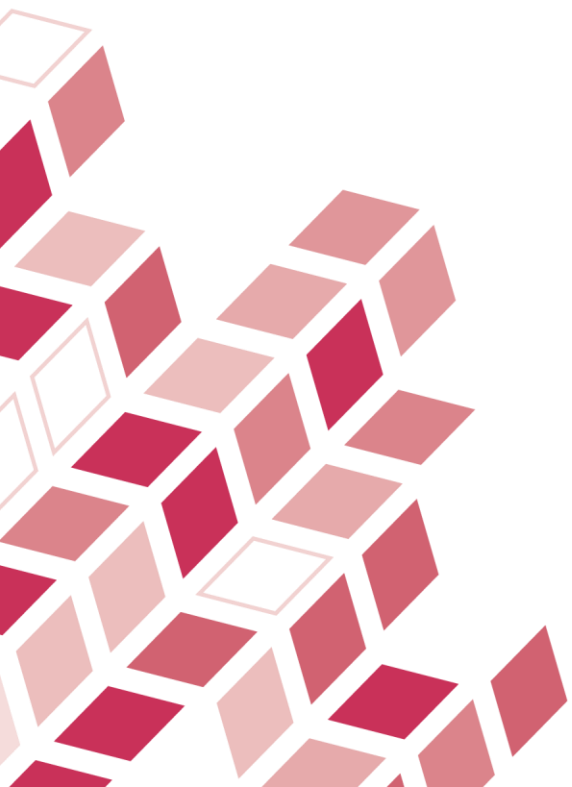

NOKUTs tilsynsrapporter

Kunst og offentlige rom

Mastergradsstudium ved Kunsthøgskolen i Oslo

Februar 2013

Institusjon:	Kunsthøgskolen i Oslo
Studietilbud:	Kunst og offentlige rom
Grad/Studiepoeng:	Mastergradsstudium, 120 studiepoeng
Dato for vedtak:	15. februar 2013
Sakkyndige:	1. Professor Dag Tvilde, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
	2. Professor Magnus Bærtås, Konstfack, Stockholm
Saksnummer:	12/409

Forord

NOKUTs tilsyn med norsk høyere utdanning omfatter evaluering av institusjonenes interne system for kvalitetssikring av studier, akkreditering av nye, og tilsyn med etablerte studier. Universiteter og høyskoler har ulike fullmakter til å opprette studietilbud. Dersom en institusjon ønsker å opprette et studietilbud utenfor sitt fullmaktsområde, må den søke NOKUT om dette.

Herved fremlegges rapport om akkreditering av mastergradsstudium i kunst og offentlige rom ved Kunsthøgskolen i Oslo. Vurderingen som er nedfelt i tilsynsrapporten, er igangsatt på bakgrunn av søknad fra Kunsthøgskolen i Oslo. Denne rapporten viser den omfattende vurderingen som er gjort for å sikre utdanningskvaliteten i det planlagte studiet.

Mastergradsstudium i kunst og offentlige rom ved Kunsthøgskolen i Oslo tilfredsstillende NOKUTs krav til utdanningskvalitet og er akkreditert i vedtak av 15. februar 2013.

Vedtaket er ikke tidsbegrenset. NOKUT vil imidlertid følge opp studietilbudet gjennom et oppfølgende tilsyn etter tre år.

Oslo, 15. februar 2013

Terje Mørland
direktør

Alle NOKUTs vurderinger er offentlige og denne samt tilsvarende tilsynsrapporter vil være elektronisk tilgjengelige på nettsidene våre: www.nokut.no/NOKUTs-publikasjoner.

Innhold

1	Informasjon om søkerinstitusjon.....	1
2	Beskrivelse av saksgang.....	1
3	Innledende vurdering	2
4	Faglig vurdering.....	2
4.1	Grunnleggende forutsetninger for akkreditering	3
4.2	Plan for studiet.....	5
4.3	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	12
4.4	Støttefunksjoner og infrastruktur.....	15
5	Samlet konklusjon.....	16
6	Institusjonens kommentar.....	19
7	Sakkyndig tilleggsvurdering	22
8	Vedtak	24
9	Dokumentasjon	24

1 Informasjon om søkerinstitusjon

Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) er Norges største kunsthøgskole med over 500 studenter, 200 ansatte og 900 time- og gjestelærere. Institusjonen har følgende avdelinger: Design, Kunstakademiet, Kunstfag, Balletthøgskolen, Operahøgskolen og Teaterhøgskolen. I 2010 ble KHiO samlokalisert i nye lokaler sentralt i Oslo. KHiO tilbyr treårige bachelorstudier, toårige masterstudier og årsstudier, og har stipendiater i det nasjonale Stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Som høyskole har ikke Kunsthøgskolen i Oslo selvakkrediteringsfullmakt for studier i andre syklus (mastergradsstudier)

Siden opprettelsen av NOKUT har høyskolen fått følgende studier akkreditert:

- Mastergradsstudium i koreografi, 120 studiepoeng, 2004
- Mastergradsstudium i billedkunst, 120 studiepoeng, 2005
- Mastergradsstudium i design, 120 studiepoeng, 2005
- Mastergradsstudium i kunstfag, 120 studiepoeng 2005
- Mastergradsstudium i opera, 120 studiepoeng, 2005
- Mastergradsstudium i regi, 120 studiepoeng, 2005
- Mastergradsstudium i dramatisk skrivekunst, 120 studiepoeng, 2008
- Mastergradsstudium i teater med fordypning i skuespillerfag/regi/scenografi/scenetekst, 120 studiepoeng, 2013

Høyskolens interne system for kvalitetssikring ble godkjent i 2009.

Kunsthøgskolen i Oslo søkte til søknadsfristen 1. september 2012 om akkreditering av mastergradsstudium i kunst og offentlige rom, 120 studiepoeng.

2 Beskrivelse av saksgang

NOKUT gjør en innledende vurdering for å avklare om grunnleggende forutsetninger for akkreditering er tilfredsstillende imøtekommet slik disse gjengis i NOKUTs tilsynsforskrift¹. For søknader som går videre, oppnevner NOKUT sakkyndige til faglig vurdering av søknaden. De må erklære seg habile og utfører oppdraget i samsvar med mandat for sakkyndig vurdering vedtatt av NOKUTs styre, og krav til utdanningskvalitet slik disse er fastsatt i tilsynsforskriften.

Etter sin faglige vurdering skal de sakkyndige konkludere med et tydelig ja eller nei på om utdanningskvaliteten samsvarer med kravene i tilsynsforskriften. De sakkyndige blir også bedt om å gi råd om videre utvikling av studiet. Alle kriteriene må være tilfredsstillende imøtekommet for at NOKUT skal vedta akkreditering.

Dersom et eller flere av kriteriene underkjennes av de sakkyndige, sendes den faglige vurderingen til søkerinstitusjonen som får tre uker til å kommentere denne. NOKUT avgjør deretter om institusjonens kommentarer skal sendes de sakkyndige for tilleggsvurdering. De sakkyndige får to uker på å avgi tilleggsvurdering. NOKUTs direktør fattet deretter vedtak.

¹ <http://www.lovddata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/20110127-0297.html>

Om denne rapporten

Vi gjør oppmerksom på at NOKUTs tilsynsrapporter viser en kronologisk saksgang. Vår metode innebærer som beskrevet ovenfor en mulighet for at komiteen endrer sin konklusjon i løpet av vurderingsprosessen. Det er tilfelle i denne rapporten. Sluttkonklusjon finnes i del 7.

3 Innledende vurdering

Tilsynsforskriften § 4-1 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering

1. Følgende krav i lov om universiteter og høyskoler skal vurderes for akkreditering:
 - a. Reglement og styringsordning
 - b. Klagenemnd
 - c. Læringsmiljøutvalg
 - d. Utdanningsplan
 - e. Vitnemål og Diploma Supplement
 - f. Kvalitetssikringssystem

NOKUTs vurdering:

Oversikten i denne paragrafen er gitt for å gjøre det tydelig og forutsigbart hvilke bestemmelser i UH-loven NOKUT fører tilsyn med. Kunsthøgskolen i Oslo tilbyr akkrediterte studier. Det forutsettes derfor at krav i lov om universiteter og høyskoler er tilfredsstillende ivaretatt. Diploma Supplement er vurdert som tilfredsstillende.

4 Faglig vurdering

Den følgende teksten i dette kapittelet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer “Vi”, er det et uttrykk for de sakkyndige. Nummereringen på hver overskrift henviser til tilsvarende bestemmelse i NOKUTs tilsynsforskrift.

Oppsummering

Denne vurderingen har bakgrunn i at Kunsthøgskolen i Oslo søker om akkreditering av et mastergradsstudium i kunst og offentlige rom. Søknaden er forankret i Kunsthøgskolens strategiplan for perioden 2012-2016, hvor det står at det skal etableres et mastergradsstudium i kunst og offentlige rom. Det er dokumentert behov for en slik utdanning både ved å vise til tilsvarende utdanninger internasjonalt, og det faktum at det er bevegelser innen kunstfagfeltet i denne retning og at det er et forventet behov i samfunnet. Kunst har fått en økt betydning i forhold til politiske strategier for verdiskapning og byutvikling. Dette er godt redegjort for i en omverdensanalyse i søknaden.

Studiet vil være internasjonalt orientert og Kunsthøgskolen så vel som dens ansatte kan dokumentere brede internasjonale nettverk. De mest fremtredende lærerkreftene har dessuten meget god kompetanse og meritter innen det foreslåtte feltet. I tillegg må nevnes at Kunsthøgskolen huses i nybygde lokaler med usedvanlig gode romlige fasiliteter samt utstyr av meget høy standard.

De sakkyndige er imidlertid av den oppfatning at søkeren ikke godt nok har redegjort for læringsutbyttet i studiet. Særlig gjelder dette hvorvidt det er en ny og bredere kunstforståelse som vil kreve en annen disiplin enn de tradisjonelle utøvende kunstnere eller om det er en tradisjonell kunstnerutdannelse med et tillegg av mer teoretisk og samfunnsmessig kunnskap. I det siste tilfellet savnes en beskrivelse av hvordan studentene skal kunne tilegne seg faglige fordypning innen sin egen kunstretning, da studenter skal rekrutteres med ulik bakgrunn. Denne mulige diskrepansen går også igjen i forhold til undervisningsressursene hvor lærere med spesialkompetanse er oppsatt med svært lite undervisningstid.

En viktig utfordring blir derfor å utvikle et godt læringsmiljø ved at en har en strategi for å opprettholde antall studenter og dermed en tilstrebet gruppedynamikk. En videre utfordring er at en sikrer tilstrekkelig personlig og spesialisert veiledning for at studentene også kan videreutvikle den kunstretningen de bygger på.

Komiteen anser det også som en utfordring å bygge opp en solid plattform for et forskermiljø. Selv om det innen kunstfeltet er vanskelig å skille mellom kunstnerisk praksis, utviklingsarbeid og forskning, er det likevel viktig å sikre en allmennvitenskapelig basiskunnskap.

De sakkyndige tror at dette studiet kan bli et bidrag både til kunnskapsfeltet så vel som til kunstproduksjonen. Studentene har imidlertid krav på å få vite «hva de blir» når de velger dette studiet, og vi kan derfor ikke anbefale akkreditering før enkelte punkter i søknaden er forbedret.

4.1 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering

4-1 1. Krav i lov om universiteter og høyskoler.

Disse krav er vurdert av NOKUT i den innledende vurderingen.

4-1 2. Krav i rammeplaner og aktuelle forskrifter fra Kunnskapsdepartementet skal være fylt.

Vurdering

Kunsthøgskolen i Oslo søker om akkreditering av et mastergradsstudium i kunst og offentlige rom. Studiet er normert til 120 studiepoeng. Opptak til mastergradsstudiet forutsetter en treårig bachelorgrad i visuell kunst, design eller kunsthåndverk, eller likeverdig utdanning hvorav minst 80 studiepoeng er relatert til og relevant for studieretningen. Selve opptaket vil foregå på grunnlag av portfolio, det vil si kunstneriske evner, samt motivasjonsbrev. Utenlandske søkere må i tillegg dokumentere norsk- og engelskkunnskaper. Dette er i samsvar med mastergradsforskriftens § 3. I

mastergraden er det krav om selvstendig arbeid med et omfang på 45 studiepoeng, hvilket er i samsvar med forskriftens krav i § 6. Mastergradsstudiet omfattes ikke av en rammeplan.

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende imøtekommet.

4-1 3. Det skal redegjøres for forventet studentrekruttering i forhold til å etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og i forhold til stabilitet i studiet.

Vurdering

Kunsthøgskolen i Oslo har som mål å ta opp åtte studenter årlig. Målgruppen er studenter med bachelorutdanning, både nyutdannede og eventuelt personer med noen års praksis. Studentene er tenkt rekruttert fra egen institusjon samt andre tilsvarende utdanninger i Norden. Dette mener Kunsthøgskolen er et tall som både gir stor nok gruppe til å opprettholde et dynamisk studiemiljø samtidig med at institusjonen har ressurser til tett individuell oppfølging.

Dette kan anses som en realistisk rekruttering, da det er en retning som det finnes få tilbud av i Norden og i Europa generelt. I tillegg til den nevnte målgruppen kan det også tenkes at studenter fra tilgrensende fagområder lar seg rekruttere dersom en klarer å fylle de ambisjonene som er skissert i søknaden. Hvis skolen arbeider målbevisst i forhold til sine internasjonale nettverk, er det også mulig å rekruttere fra andre internasjonale institusjoner.

En gruppe på åtte studenter kan være lett å rekruttere og synes ansvarlig i forhold til skolens undervisningsressurser. Det er imidlertid også en sårbar gruppe hvor frafall underveis i studiet fort vil kunne innvirke på gruppedynamikken. Faren ved å ta inn et så lite antall studenter kan dessuten være at en lar enkelte studenter slippe lettere igjennom studiet for å opprettholde produksjon av nok studiepoeng. For å unngå en slik situasjon kunne en muligens ta opp flere enn åtte studenter og gjøre det mulig/oppfordre enkelte studenter til å vende tilbake til sin opprinnelige studieretning dersom motivasjon eller evner svikter underveis. Uansett vil det være av avgjørende betydning at studentene også får en tett og kompetent oppfølging innenfor den kunstretning de opprinnelig har bakgrunn i. Det er derfor viktig, særlig med tanke på et forventet bredt tverrfaglig rekrutteringsgrunnlag, at læringsutbyttet er klart definert slik at studentene er bevisste i forhold til hva de får ut av studiet.

Konklusjon

Ja, høgskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

- Høgskolen bør vurdere om opptak av åtte studenter er hensiktsmessig.

4-1 4. Det skal redegjøres for forventet arbeidsomfang for studentene.

Vurdering

I mastergradsstudiet i kunst og offentlige rom forventes det at studentene bruker 1500-1600 studietimer per studieår, avhengig av omfanget av selvstendig arbeid. Studiet vil basere seg på

lærerstyrt undervisning og veiledning, og en økende andel av egenstudium i mot slutten av studiet. Innledningsvis vil lærerstyrt undervisning og veiledning utgjøre rundt halvparten av undervisningen, men denne trappes gradvis ned (avhengig av emner) mot slutten av hvert studieår. Siste del av studiet skal nesten i sin helhet vies eget prosjekt og består derfor i det vesentlige av egenstudium. Dette er ganske vanlig praksis innen skapende utdanninger.

Konklusjon

Ja, høgskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

4-1 5. Der deler av studiet foregår utenfor den institusjonen som utsteder vitnemål, skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Det er ikke lagt opp til at deler av studiet tas utenfor institusjonen og dette punktet er ikke besvart.

4.2 Plan for studiet

§ 4-2 Plan for studiet

1. Studiet skal ha et dekkende navn
2. Studiet skal beskrives med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelse:
 - a. Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.
 - b. Studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier skal være tydelig.
 - c. Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.
 - d. Studiets arbeids- og undervisningsformer skal være egnet til å oppnå læringsutbytte slik det er beskrevet i planen.
 - e. Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet.
3. Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.
4. Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

4-2 1. Studiet skal ha et dekkende navn.

Vurdering

Studiets navn er mastergradsstudium i kunst og offentlige rom. I søknaden er det gjort en god gjennomgang av fagområdet og de utdanninger som finnes i Nord-Europa. Navnet har en stor betydning for skolens posisjonering og relasjon til disse utdanningene. Man kan innvende at ordet

«kunst» ikke gir riktig bilde av innholdet på avdeling for kunstfag, der utdannelsen er tenkt plassert, da denne avdelingen til en stor del baseres på en kunsthåndverkstradisjon. Men, «kunst» får i denne sammenhengen sees som et videre begrep enn «Fine Art» og det er også forståelig at man unngår å bruke et mer omstendelig navn som eksempelvis kunst, kunsthåndverk og design og offentlige rom («Arts, Crafts and Design and Public Space»). Navnet er også valgt for å kunne bruke en engelsk oversettelse – «Master of Art and Public Space».

Konklusjon

Ja, studiets navn er dekkende.

4-2 2. Studiet skal beskrives med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsen.

- a. **Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.**

Studiets læringsutbyttebeskrivelse (kopierte fra søknaden):

«Å oppdele læringsutbytte etter Nokuts generelle anvisning er ikke hensiktsmessig for våre kunstfaglige utdanninger da disse kunnskapsformene i så stor grad er overlappende. En konsekvent oppdeling i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse kan derfor komme i fare for å fremstå som noe konstruert. For praktiske/ kunstneriske fag er det umulig i alle sammenhenger å fullstendig skille mellom kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Disse er tett sammenvevd i for eksempel evnen til å skape og presentere et kunstverk. At det for kunstnerisk/ praktiske fag er unaturlig å skille mellom disse kunnskapsformene er også tidligere påpekt av andre skoler til Nokut.

For å følge tilsynsforordningen har vi likevel oppdelt læringsmålene i de tre kategoriene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Mastergradsstudiets læringsutbytte beskrives slik:

Kunnskap	Ferdigheter	Generell kompetanse
<u>Etter endt utdanning skal studenten:</u>	<u>Etter endt utdanning skal studenten:</u>	<u>Etter endt utdanning skal studenten:</u>
besitte og anvende avansert kunnskap om kunstens rolle, historie, muligheter og funksjon i ulike offentlige rom	ha forutsetninger for å etablere seg som kunstnere og kunne arbeide selvstendig med formidling og produksjon av kunstneriske prosjekter i offentlige rom	være nytenkende og kunnskapsproduserende i profesjonelle sammenhenger både i nasjonal og internasjonal kontekst
	være særlig aktuell innen produksjon, kuratering og konsultasjon ved oppføring/gjennomføring av kunst i offentlige rom	ha kompetanse til å formidle kunst i offentlige rom

For å belyse det vi har påpekt i det første avsnittet i dette punktet har vi gjort en oppstilling av studiets læringsmål opp mot læringsmålene i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket².»

Vurdering

Utdanningens bredde i forhold til praksis/kunstretning skaper problemer når det gjelder læringsutbyttet. Er de ferdighetene man etterstreber felles for samtlige studenter eller følger de valg av de ulike spesialiseringer (fordypinger) studentene kommer til å gjøre (og beskrive i sine prosjektplaner)? Om man mener at samtlige studenter skal oppfylle ferdighetene i henhold til ”etablere seg som kunstnere og kunne arbeide selvstendig med formidling og produksjon av kunstneriske prosjekter i offentlige rom” og samtidig ”være særlig aktuell innen produksjon, kuratering” er dette svært vanskelige ferdigheter å oppnå for samtlige studenter, da disse kan ha svært ulike bakgrunner og velge ulike retninger innen dette mastergradsstudiet.

Studentene tas opp til utdannelsen på bakgrunn av sin portfolio (på kunstnerisk grunnlag) og forutsettes å ha en god orientering og erfaring med praktiske/teoretiske kunstneriske prosesser. Man skulle kunne tenke seg at enkelte innen rammen for utdannelsen velger retning, for eksempel mot kuratorisk spesialisering eller prosjektledelse innen offentlig kunst. Utdanningen skulle derfor behøve å utformes sterkt individualisert, eventuelt med individualiserte (eller modifiserte) studieplaner for de enkelte studentene – en ordning som også krever en tett oppfølging med sterk individuell veiledning og nærmer seg forskningsrettede studier. Uavhengig av en slik individualisering, stiller Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk krav om én læringsutbyttebeskrivelse for samtlige studenter. Studiets læringsutbyttebeskrivelse slik den fremstilles i søknaden er også svært kort, og en rekke momenter fra Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk er utelatt. Dette gjør det blant annet vanskelig å se hvilket nivå studiet ligger på.

I beskrivelsen av studiets innhold og oppbygging er det lagt stor vekt på kommunikasjon, formidling og kuratorisk virksomhet. Man aner et syn på kunstnerrollen som overskridende, utvidet og i like høy grad innen rammen for prosjektledelse og organisering som av kunstneriske utsagn. En slik kunstnerrolle kan sies å eksistere – man kan snakke om en utvidet kunstnerrolle, eller ”hybridform”. Med en analogi: studentene forventes å bli forfattere, redaktører og forleggere samtidig. Et slikt mål er imidlertid ikke klart uttalt i søknaden.

I læringsutbyttet bør det derfor framgå om studentene forventes å få bred kompetanse eller spisskompetanse. Bred kompetanse skulle imidlertid kunne utgjøre et problem når det gjelder progresjon i forholdet til bachelorgradsstudiet (i et internasjonalt perspektiv). Om det handler om bred kompetanse som peker mot en utvidet kunstnerrolle burde dette også poengteres.

Konklusjon

Nei, læringsutbyttet er ikke tilfredsstillende beskrevet.

Høgskolen må:

² Se tabell side 8 i søknaden.

- Klargjøre om de kunnskaper og ferdigheter man etterstreber er felles eller individuelle og avhengige av studentenes valg av retning.
- Sørge for at læringsutbyttebeskrivelsen står i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Råd for videre utvikling

- Høgskolen bør sørge for at det av læringsutbyttet fremgår om studentene forventes å få bred kompetanse eller en spisskompetanse. Det bør i sterkere grad redegjøres for forholdet mellom kunstnerrollen og de kunnskaper og ferdigheter som er nødvendige. Det vil derfor være en fordel om en i beskrivelsen av læringsutbyttet spesifiserer mer om utvikling av fordypende kunnskap og ferdigheter innen kunstnerisk produksjon.

b. Studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier skal være tydelig.

Vurdering

Studiene synes å være meget relevante, ikke minst på bakgrunn av den omverdensanalysen som presenteres. Det er åpenbart at behovet finnes, både i forhold til behov for økt kunstproduksjon og i forhold til en fordypende diskusjon/utdannelse om den offentlige kunstens strategier, metoder, relasjoner og muligheter. Foruten den bevegelse som foregår innen kunstdiskursen, har kunstens rolle i samfunnsutviklingen endret seg. Vektlegging av kunst som et virkemiddel i byutvikling har gitt kunsten en ny rolle i det en kan kalle «det offentlige rom». Byutvikling er blitt et viktig element i det offentliges strategier for innovasjon og verdiskaping. Økte offentlige investeringer i byutvikling har derfor ført til økende budsjetter for kunst og dermed til en fremtidig forventet økt kunstproduksjon. Når det gjelder videre studier finnes det dog svakheter i beskrivelsen av de forskningsforberedende momentene. Foruten vektlegging av utvikling av teori innen fagfeltet, er det ikke redegjort for hvordan en gjennom mastergradstudiet vil forberede studentene på videre forskning, det vil si hvordan spørsmål om metodologi, vitenskapsteori og kunstnerisk forskning samt orientering i forskningsfeltet implementeres i undervisningen.

Konklusjon

Ja, studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier er tydelig.

- Høgskolen bør presisere hvordan man vil bygge opp et mastergradsstudium som forbereder studentene på videre forskning.

c. Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

Vurdering

I følge søknaden forventes studentene å omsette sin (i hovedsak) teoretiske kunnskap fra det første året av mastergradstudiet i sin egen praksis. Man kan se dette som en vilje til å få studentene til å koble

sin kunstneriske handling til en større samfunnsmessig sammenheng. I søknaden nevnes ikke mye om kunstneriske medier og teknikker, noe som delvis henger sammen med en vag artikulering av begrepet «det offentlige», men også gjennom betoningen av den kuratoriske siden. I hvilken grad intervensjonistisk, aksjonsbasert praksis, performance, tekstkunst eller digital kunst (for å nevne noen eksempler) har plass i utdannelsen er uttalt, men tydelig er som sagt dennes retning mot kuratoriell virksomhet og formidlingsvirksomhet. I læringsutbyttet er det denne kompetansen man betoner – og det løper gjennom hele utdannelsen (se søknaden side 11).

Det som savnes i innhold og oppbygging er en beskrivelse av hvordan man skaper en progresjon i studentenes kunstneriske praksis (og ikke bare legger til en kuratoriell praksis eller formidlingspraksis på toppen av en allerede eksisterende portfolio).

Det er uklart i søknaden hvordan spørsmål om metodologi, vitenskapsteori og kunstnerisk forskning skal inngå i undervisningen, og de sakkyndige savner en redegjørelse for dette.

Konklusjon

Nei, studiets innhold og oppbygging er ikke tilfredsstillende relatert til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

Høgskolen må:

- Beskrive hvordan man skaper progresjon i studentenes kunstneriske praksis fra bachelor- til mastergradsnivå.
- Vise hvordan spørsmål om metodologi, vitenskapsteori og kunstnerisk forskning skal inngå i undervisningen.

d. Studiets arbeids- og undervisningsformer skal være egnet til å oppnå læringsutbytte slik det er beskrevet i planen.

Vurdering

Studieplanens oppbygging er slik at studentene starter det første studieåret med å utdype sin teoretiske innsikt i faget, samt å tilegne seg og anvende praktisk kunnskap. Det andre året er mer praksisorientert hvor en arbeider med eget prosjekt. Arbeids- og undervisningsformene skal være differensierte med undervisning i form av kurs, praktiske og teoretiske workshops, forelesninger, seminarer og veiledning både individuelt og i grupper, samt selvstendig prosjektarbeid. Undervisningen vil være mer lærerstyrt i første studieår enn i andre.

Det er lagt vekt på at studentene skal møte eksterne aktører innen fagfeltet, både som veiledere og gjesteforelesere/lærere. Videre vil oppnåelse av læringsutbyttet være avhengig av studentenes egne diskusjoner, som utveksling av erfaring og kunnskap og innsikt i hverandres praksis. Studiet har derfor obligatorisk tilstedeværelse.

Valget av arbeids- og undervisningsformer virker å være godt tenkt igjennom og bygger i stor grad på kjente undervisningsformer innen kunst og skapende studier. Tidligere kommentarer om at det må presiseres om det er et breddestudium eller et studium som fører til spisskompetanse vil kunne få noen

konsekvenser i forhold til vektlegging av de ulike fasene i studieplanen. En leser «mellom linjene» at en er dette problemkomplekset bevisst, uten at det er klart formulert. Ved en ny formulering av læringsutbyttet vil dette trolig komme tydeligere frem også ved lesing av studieplanen.

Konklusjon

Ja, studiets arbeids- og undervisningsformer er egnet til å oppnå læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

- e. Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet.**

Vurdering

Det er lagt opp til at studentene vurderes jevnlig i studio med muntlige tilbakemeldinger og at det er krav til innlevering av egenarbeid/besvarelser ved avslutning av hvert semester. Det bedømmes kun bestått/ikke bestått, noe som ofte forekommer innen skapende/kreative utdanninger, og studentene må ha bestått hvert semester før de kan gå videre i studiet.

Studiet avsluttes med et selvstendig arbeid som skal bedømmes av en sensorgruppe bestående av én intern og to eksterne representanter. I tillegg vurderes ulike teoretiske kurs og selvstendige arbeid underveis i studiet med tilsvarende sensorgrupper.

Eksamensordningen følger i stor grad gjeldende praksis ved Kunsthøgskolen i Oslo. Ordningen er dessuten i tråd med hva som er vanlig ved mange tilsvarende institusjoner i Norden. Sensorgruppens sammensetning kan derimot variere mer.

Høgskolen bør imidlertid beskrive eksamensordningene slik at det fremgår hvordan tekstdelen av eksamensarbeidet bedømmes (og av hvem). Man bør også utvikle beskrivelser av hvorvidt studentene enten forventes å gjennomføre reelle prosjekter eller vise gjennom ideer eller modeller for offentlige verk. I søknaden har man angitt at det i studentenes prosjektbeskrivelse skal finnes et budsjett. Betyr dette at studentene også skal søke interne eller eksterne midler for å gjennomføre sitt prosjekt, eller handler det om et modellbudsjett for et skisseprosjekt?

Konklusjon

Ja, eksamensordninger og andre vurderingsformer er egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet.

Høgskolen bør:

- Beskrive eksamensordningene slik at det fremgår hvordan tekstdelen av eksamensarbeidet bedømmes, og av hvem.
- Utvikle beskrivelser av hvorvidt studentene enten forventes å gjennomføre reelle prosjekter eller vise gjennom ideer eller modeller for offentlige verk.

- Klargjøre hvorvidt studenten skal søke interne eller eksterne midler for å gjennomføre sitt mastergradsprosjekt.

4-2 3. Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

I søknaden fremhever man fagmiljøet med innslag av stipendiater som kommer til å delta i undervisningen. Det fremkommer dessuten at en ønsker å vektlegge utvikling av teori og fagfeltet generelt. Det er hevet over tvil om at skolen innehar menneskelige ressurser som kan bidra til dette. Som nevnt ovenfor, er det imidlertid uklart hvordan spørsmål om metodologi, vitenskapsteori og kunstnerisk forskning skal inngå i undervisningen. Man beskriver i søknaden at studentene skal ha kompetanse til å søke ph.d-utdannelse ved andre institusjoner og en kan undre seg over hvorfor man ikke nevner at man vil bygge opp et eget forskermiljø som i fremtiden kommer (delvis) til å bestå av studenter fra mastergradsstudiet i kunst og offentlige rom.

Konklusjon

Ja, studiet har tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid tilpasset studiets egenart.

- Høgskolen bør presisere hvorvidt en har ambisjoner om et eget forskermiljø, hvordan dette skal kunne organiseres og implementeres i undervisningen.

4-2 4. Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Kunsthøgskolen i Oslo har fokus på internasjonalisering, og i mastergradsstudiet i kunst og offentlige rom vil det brukes et bredt internasjonalt nettverk både i undervisning og til utveksling. Det vil bli tilrettelagt for ett semester studentutveksling i tillegg til mulige kortere opphold i form av workshops og lignende. Kunsthøgskolen i Oslo er medlem av nordiske nettverk for kunst- og designskoler, Cirrus og KUNO. Avtalene gjøres med selve nettverket og ikke med hver enkelt skole. Nettverkene finansieres gjennom midler fra Nordisk Ministerråd. Det nevnes i søknaden 15 relevante Erasmus-avtaler med velrennomerte kunsthøgskoler i åtte europeiske land, samt enkelte bilaterale avtaler med eksempelvis en anerkjent kunsthøgskole i Zürich og avtaler med skoler i Midtøsten og Asia. Disse sistnevnte avtalene er finansielt støttet av Utenriksdepartementet. Samlet skulle dette kunne gi et godt og bredt tilbud for studentene.

Konklusjon

Ja, studiet har ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

4.3 Fagmiljø tilknyttet studiet

4-3 1. Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

Kjernegruppen i fagmiljøet har en sterk kompetanse innenfor en dominerende del av utdannelsen, som retter seg mot teori, formidling, kuratering og institusjonell virksomhet. Flere av lærerne har en enorm erfaring fra et bredt spektrum av prosjekter innen offentlig kunst. Den sterkeste kompetansen synes å finnes innen den institusjonelle sfæren, der to av fagmiljøets medlemmer har bemerket seg nasjonalt og internasjonalt. Av de utøvende kunstnerne i fagmiljøet er en dominerende del fra kunsthåndverksfeltet. Her finnes en viss diskrepans mellom teoretisk og praksisrettet retning, ikke minst om man studerer den anbefalte litteraturlisten der majoriteten av tekstene handler om et felt av sosialkritisk og relasjonell praksis. Dette kan sies å reflektere en kunstforståelse som ikke på en selvsagt måte speiles i de undervisende lærernes praktiske kompetanse. Det finnes dermed en risiko for et gap mellom teori og praksis. Her skulle det behøves en klargjøring av lærernes rolle i forhold til utdanningens retning.

En stor andel av de nevnte lærerressursene er oppført med liten undervisningsandel. De forekommer mer som en «pool» av tilgjengelige ressurser med spisskompetanse. Det er noe uklart for de sakkyndige akkurat hvordan personene med lave stillingsprosent i studiet skal fungere. Det er viktig at studenter av kapasitetsmessige grunner ikke behandles som «stebarn» i videreutviklingen av de kunstneriske evnene de bringer med seg inn i studiet, og at alle får tilfredsstillende veiledning innenfor sitt felt. Dette er også vesentlig for at studentene skal kunne oppnå læringsutbyttet.

Konklusjon

Ja, fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse er tilpasset studiet slik det er beskrevet i planen og det faglige eller kunstneriske arbeidet som utføres.

Høgskolen bør:

- Klargjøre lærernes roller i forhold til utdanningens retning.
- Gjøre det tydelig for ansatte og studenter hvordan fagpersonene med lav stillingsprosent skal fungere i studiet.

§ 4-3 2. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

De syklusene som ikke er aktuelle for denne rapporten, markeres i svakt grått

- b. For andre syklus skal minst 10 prosent av det samlede fagmiljøet være professorer eller dosenter og ytterligere 40 prosent være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

I søknaden beskrives en kjernegruppe bestående av ni fagpersoner hvorav to er professorer og de øvrige er førsteamanuenser og høgskolelektorer. Dette tilsier at det er førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet. I tillegg nevnes tre stipendiater som er ment å yte viktige bidrag til utvikling av fagfeltet. Det vises videre til et bredt fagmiljø ved Kunsthøgskolen med spisskompetanse som det er aktuelt å bruke til veiledning eller annen form for samarbeid. Det er også planlagt en utstrakt bruk av ekstern spesialkompetanse som gjestelærere eller i annen form for undervisning.

I den samlede oppstillingen har 78 prosent førstestillingskompetanse hvorav 20 prosent med professorkompetanse.

Konklusjon

Ja, det dokumenterte fagmiljøet tilfredsstiller formelle krav til kompetanse.

4-3 3. Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

De syklusene som ikke er aktuelle for denne rapporten, markeres i svakt grått

For de ulike sykler gjelder i tillegg:

- a. For første syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.
- b. For andre syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt nivå.
- c. For tredje syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt internasjonalt nivå og med tilstrekkelig faglig bredde.

Vurdering

I søknaden beskrives kjernegruppens spisskompetanse og virke innenfor faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid som ligger på et høyt nasjonalt og til dels internasjonalt nivå. Innenfor det kunstneriske feltet finnes det ingen tydelig grense mellom fagutvikling, forskning og kunstnerisk praksis. Innenfor fagmiljøet finnes en dokumentert stor bredde av kompetanse og da mange av lærerne i fagmiljøet arbeider innen kunsthåndverksfeltet (i grenselandet til design og kunst), så bør de angitte publikasjonene bedømmes ut ifra feltets egne kvalitetskriterier (som ikke alltid lar seg oversette til

andre felt). Ut ifra disse kriteriene kan det konstateres at en betydelig del av lærerne har en virksomhet på et høyt nivå. Når det gjelder stipendiatprogrammet holder disse kunstnerne gjennomgående internasjonalt høyt nivå. Skolen har ansatt stipendiater som skal drive forskning innen det spesifikke fagfeltet kunst og offentlige rom. Den utstrakte planlagte bruken av internasjonale nettverk vil styrke arbeidet.

Det fremkommer imidlertid ikke hvordan en vil organisere grunnforskningens og eventuelt bygge opp en forskerutdanning (se for øvrig under 4-2 3). Det er et uttrykt ønske om å bygge opp et utviklings- og forskningsmiljø på sikt. En kan derfor argumentere for at en i innledende fase ønsker å la «tusen blomster blomstre» (hvilket ikke er presisert i søknaden). Dog anser den sakkyndige komiteen det som viktig å bygge opp en strukturert forskningsplattform hvor en sikrer for eksempel en generell kompetanse innen vitenskapsteori og metodologi. Dette kan gjøres både på mastergradsnivå og/eller i en egen forskerutdanning (på Kunsthøgskolen selv eller i samarbeid med andre institusjoner.)

Konklusjon

Ja, fagmiljøet driver i høy grad faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.

- Høgskolen bør se på hvordan den vil organisere grunnforskning og vurdere om det er ønskelig å bygge opp en forskerutdanning.

4-3 4. Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonalt og internasjonalt samarbeid og nettverk relevant for studiet.

Vurdering

Kunsthøgskolen i Oslo har en rekke formelle samarbeid både nasjonalt og internasjonalt. Det er et tett samarbeid mellom kunsthøgskolene i Norge om fagutvikling, internasjonalisering og utvikling av felles nettverk. Dessuten har skolen inngått et SAK-samarbeid med Arkitekt- og designhøgskolen i Oslo og Musikkhøgskolen i Oslo for å fremme faglig og administrativt samarbeid. Det finnes allerede prosjektsamarbeid med Arkitekt- og designhøgskolen i Oslo. Kunsthøgskolen i Oslo har inngått forpliktende samarbeid med de nordiske nettverkene Cirrus og KUNO, og skolen deltar i det forpliktende samarbeidet Elia (European League of Institute of the Arts).

I tillegg har Kunsthøgskolens ansatte personlige faglige nettverk både internasjonalt og nasjonalt. I det dokumenterte materialet fremkommer det dessuten at flere ansatte også underviser ved andre høgskoler, både i Norge og utlandet. Videre fremkommer det av CV-ene at det er en betraktelig deltakelse på internasjonale utstillinger.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet deltar aktivt i nasjonalt og internasjonalt samarbeid og nettverk relevant for studiet.

4-3 5. For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Mastergradsstudiet i kunst og offentlige rom har ikke praksis som del av studiet.

4.4 Støttefunksjoner og infrastruktur

4-4 1. Institusjonen skal ha lokaler, bibliotekstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene som er tilpasset antall studenter og studiet slik det er beskrevet i plan for studiet.

Vurdering

Kunsthøgskolen i Oslo er lokalisert i nybygde lokaler (2003-2010) ved Akerselva i Oslo med et samlet areal på 40 000 kvadratmeter. Kunnskapsdepartementet har inngått leieavtale for lokalene med varighet på 25 år.

Skolen disponerer et stort antall og moderne spesialbygde lokaler, slik som studioer og scener for dans/bevegelser og tilrettelagt for film- og lydopptak, prøvesaler, musikkstudioer, sangrom, lydredigeringsrom og flere grupperom. Det finnes i tillegg en rekke rom og utstyr tilpasset de visuelle studiene, som spesialverksteder på avansert nivå, romlaboratorium og medielaboratorium med blant annet studier for opptak av lyd og bilder med tilhørende moderne fasiliteter og flere undervisningsrom. De disponerte arealene inneholder også auditorier, større undervisningsrom og arealer der det kan arbeides med store objekter. Studentene kan også låne utstyr for lydopptak, video, stillbilder og film, samt visningsutstyr.

Skolens bibliotek er på 130 kvadratmeter og har totalt 75 000 ulike enheter (bøker, tidsskrifter, CD-er etc.). Det har foruten lesesal og grupperom, en rekke spesialrom tilpasset studienes behov. Biblioteket har høyt kvalifisert personale og en samarbeider med fag- og forskningsbibliotek i inn- og utland.

Skolens administrative tjenester er godt tilrettelagt for virksomheten. Studievirksomheten har en egen internasjonal koordinator og flere medarbeidere som arbeider med internasjonalisering og utveksling. Skolens resepsjon er en del av et sentralt servicetorg som bistår studentene med praktiske og administrative saker samt formidling av kulturaktiviteter.

De tekniske tjenester innebærer ansvar og drift av spesialbyggede verksteder, sceneområder og de yter profesjonell bistand til studentene ved bruk av disse fasilitetene. Mye av utstyret er svært teknologisk avansert og krever høy kompetanse av personalet som er ansvarlig for drift og sikkerhet. Tatt i betraktning av at skolen er nybygd, er det tekniske utstyret blant det fremste i sitt slag.

Skolens IKT-tjenester er moderne og yter alle de tjenester som studenter kan forvente, med tilgang på nettverk og utstyr. I tillegg nyter studenter godt av gunstige rabattavtaler på programvare.

Studentene har god tilgang til generelle arbeidsplasser (landskap eller atelier) samt til alle rom knyttet til spesialfunksjoner som verksteder, bibliotek osv. og til arealer for visning/fremføring eller utstilling. Det finnes også et eget hus for studentorganisasjonene og sosiale aktiviteter

Konklusjon

Ja, høgskolen har lokaler, bibliotek tjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene som er tilpasset antall studenter og studiet slik det er beskrevet i plan for studiet.

5 Samlet konklusjon

På bakgrunn av den skriftlige søknaden med tilhørende dokumentasjon, konkluderer den sakkyndig komiteen med følgende:

Komiteen anbefaler ikke akkreditering av mastergradsstudium i kunst og offentlige rom ved Kunsthøgskolen i Oslo.

Komiteen underkjenner søknaden med henvisning til følgende kriterier i tilsynsforskriften:

4-2 2a. Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

4-2 2c. Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

Følgende krav må innfris for å oppnå akkreditering:

4-2 2a. Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

- Klargjøre om de kunnskaper og ferdigheter man etterstreber er felles eller individuelle og avhengige av studentenes valg av retning.
- Sørge for at læringsutbyttebeskrivelsen står i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

4-2 2c. Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen

- Beskrive hvordan man skaper progresjon i studentenes kunstneriske praksis fra bachelor- til mastergradsnivå.

- Vise hvordan spørsmål om metodologi, vitenskapsteori og kunstnerisk forskning skal inngå i undervisningen.

Videre har komiteen gitt følgende gode råd for videre utvikling:

4-1 3. Det skal redegjøres for forventet studentrekruttering i forhold til å etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og i forhold til stabilitet i studiet.

- Høgskolen bør vurdere om opptak av åtte studenter er hensiktsmessig.

4-2 2. Studiet skal beskrives med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsen.

a. Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

- Høgskolen bør sørge for at det av læringsutbyttet fremgår om studentene forventes å få bred kompetanse eller en spisskompetanse. Det bør i sterkere grad redegjøres for forholdet mellom kunstnerrollen og de kunnskaper og ferdigheter som er nødvendige. Det vil derfor være en fordel om en i beskrivelsen av læringsutbyttet spesifiserer mer om utvikling av fordypende kunnskap og ferdigheter innen kunstnerisk produksjon.

e. Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet

Høgskolen bør:

- Beskrive eksamensordningene slik at det fremgår hvordan tekstdelen av eksamensarbeidet bedømmes, og av hvem.
- Utvikle beskrivelser av hvorvidt studentene enten forventes å gjennomføre reelle prosjekter eller vise gjennom ideer eller modeller for offentlige verk.
- Klargjøre hvorvidt studenten skal søke interne eller eksterne midler for å gjennomføre sitt mastergradsprosjekt.

4-2 3. Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

- Høgskolen bør presisere hvorvidt en har ambisjoner om et eget forskermiljø, hvordan dette skal kunne organiseres og implementeres i undervisningen.

4-3 1. Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Høgskolen bør:

- Klargjøre lærernes roller i forhold til utdanningens retning.
- Gjøre det tydelig for ansatte og studenter hvordan fagpersonene med lav stillingsprosent skal fungere i studiet.

4-3 3. Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

- Høgskolen bør se på hvordan den vil organisere grunnforskning og vurdere om det er ønskelig å bygge opp en forskerutdanning.

6 Institusjonens kommentar

Vi viser til brev fra Nokut av 11.01.13 med sakkyndig vurdering av søknad om akkreditering av master i Kunst og offentlige rom. Vi vil gjerne innlede med å takke de sakkyndige for en meget grundig og konstruktiv rapport.

Vi har jobbet med å revidere studieplanen (se vedlegg) i forhold til de punktene hvor vi ikke oppfyller tilsynsforskriften. Endringene utdypes nedenfor. I tillegg har vi innarbeidet noen av anbefalingene fra de sakkyndige i den reviderte studieplanen. Disse listes opp til slutt.

4.2.2 a. Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk:

Vi har gått igjennom studieplanen og omformulert læringsmålene for hele studiet slik at det er tydelig at dette er en kunstutdanning, med overordnede læringsmål som gjelder alle studentene uavhengig av masterprosjekt. For å unngå forvirring er kuratorbegrepet fjernet fra studieplanen (gjennomgående). For å samle studiet om kunst er opptakskravene endret slik at det kreves bachelor i visuelle kunsthøgskolefag. Videre er det utviklet flere læringsmål både for å vise studiets nivå og for å sikre at alle forventninger i Nasjonal kvalifikasjonsrammeverk er tilfredsstillende.

De nye kunnskapslæringsmålene for studiet er: Etter endt utdanning skal studenten: 1) besitte avansert kunnskap om kunst i offentlige rom, dens historie, teori, metode, muligheter, funksjon og rolle, 2) kunne anvende kunnskap om kunst i offentlige rom i egen virksomhet som kunstner og på andre områder innen fagfeltet, samt ha utviklet spesialisert kunnskap om eget kunstneriske prosjekt 3) kunne oppdage og analysere kunstfaglige problemstillinger innen feltet kunst i offentlige rom.

De nye ferdighetslæringsmålene er: Etter endt utdanning skal studenten: 1) kunne etablere seg som kunstner, og kunne arbeide selvstendig og på høyt nivå med produksjon av egne kunstneriske prosjekter i offentlige rom, 2) kunne identifisere, analysere og vurdere kunstneriske, estetiske og etiske problemstillinger når kunst opptrer i ulike offentlige rom, 3) kunne benytte hensiktsmessige metoder og verktøy fra kunstnerisk utviklingsarbeid for å artikulere, skape og utvikle kunstneriske prosjekter i offentlige rom, 4) kunne identifisere og artikulere kunstnerisk utviklingsarbeidspotensiale ved eget masterprosjekt.

De nye læringsmålene for generell kompetanse er: Etter endt utdanning skal studenten: 1) være selvstendig, nytenkende og kunnskapsproduserende kunstner i profesjonelle sammenhenger, både i nasjonal og internasjonal kontekst, 2) kunne analysere, dokumentere og formidle komplekse kunstneriske problemstillinger og prosjekter til kunstfaglig miljø og allmenheten, 3) beherske kunstneriske uttrykksformer og faglig terminologi relevant for fagfeltet kunst i offentlige rom, 4) kunne samarbeide om, formulere og diskutere faglige resonnementer og etiske problemstillinger som oppstår i arbeid med kunst i offentlige rom.

Med disse endringene mener vi å ha skjerpet og forsterket fokuset på utdanning av kunstnere innenfor et spesialisert felt (dvs kunst i offentlige rom), og at læringsmålene skal gjelde alle studenter. Samtidig mener vi å ha sikret at beskrivelsene står i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Med endringene som er skissert over mener vi at vi oppfyller tilsynsforskriftens krav i punkt 4.2.2 a.

4.2.2 c. Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

Den sakkyndige vurderingen peker på en manglende tydeliggjøring av hvordan man skaper progresjonen i den kunstneriske praksisen gjennom studiet. Det blir pekt på en mulig overbetoning av studiets kuratorielle og formidlingsfaglige utbytte, som en forklaring på manglende fokus på den kunstfaglige progresjonen.

Som indikert over har vi i de reviderte læringsmålene for hele studiet tydeliggjort progresjon i kunstnerisk praksis som en bærende komponent i studiet. Dette gjelder også fra BA til MA. Dette mener vi er spesielt viktig i emnene Selvstendig arbeid, et forprosjekt, i Selvstendig arbeid 1 og i Selvstendig arbeid 2. Læringsutbyttebeskrivelsene er nå:

Selvstendig arbeid, et forprosjekt: Etter endt emne skal studenten: 1) kunne oppdage og analysere kunstfaglige problemstillinger innen feltet kunst i offentlige rom og vise dette i forhold til eget foreslått kunstprosjekt, 2) kunne utvikle og beskrive et kunstprosjekt i offentlige rom, ved å formulere en godkjent prosjektbeskrivelse for sitt masterprosjekt, 3) kunne utarbeide nødvendige praktiske, tekniske og kunstneriske analyser og forarbeid til et større prosjekt, 4) kjenne til og formidle overordnede strategier, metoder og problemstillinger knyttet til å utvikle og skape kunst i offentlige rom

Selvstendig arbeid del 1: Etter endt emne skal studenten: 1) kunne transformere erfaring og kunnskap fra emnet "forprosjekt" til arbeidet med et større, selvstendig gjennomførbart kunstprosjekt i offentlig rom, 2) kunne oppdage, analysere og diskutere kunstfaglige, praktiske og etiske problemstillinger som finnes i eget masterprosjekt, 3) kunne igangsette eget kunstprosjekt i forhold til et definert offentlig rom, og jobbe selvstendig med dette i dialog med veileder, 4) kunne formulere og diskutere faglige resonnementer, samarbeide, og utarbeide praktiske løsninger på problemstillinger som oppstår i arbeid med kunst i offentlige rom, 5) kunne se kritisk på eget prosjekt, analysere, presentere og diskutere det i uttrykksformer og terminologi relevant for fagfeltet kunst i offentlige rom

Selvstendig arbeid del 2: Etter endt emne skal studenten: 1) kunne sette eget kunstneriske prosjekt i kontekst, analysere, problematisere og diskutere det, 2) kunne anvende erfaringer og kunnskap fra egen kunstproduksjon i andre faglige sammenhenger, 3) kunne planlegge, gjennomføre og ferdigstille et større selvstendig kunstprosjekt på høyt nivå i det offentlige rom, 4) kunne identifisere, analysere, vurdere og artikulere kunstneriske, estetiske og etiske problemstillinger ved eget prosjekt i møte med det offentlige rom, 5) kunne arbeide profesjonelt med kunst i offentlig rom på et høyt nivå, 6) kunne analysere, dokumentere og formidle kunstfaglige problemstillinger knyttet til kunst i offentlige rom, til et profesjonelt og allment publikum

Som eksempel på forventet progresjon under Kunnskap: Fra "... kunne oppdage og analysere kunstfaglige problemstillinger" under Selvstendig arbeid, et forprosjekt, til "... kunne sette eget kunstneriske prosjekt i kontekst, analysere, problematisere og diskutere det" under Selvstendig arbeid del 2. Som eksempel på forventet progresjon under Ferdigheter: Fra "... kunne utvikle og beskrive et kunstprosjekt i offentlige rom, ved å formulere en godkjent prosjektbeskrivelse for sitt masterprosjekt" under Selvstendig arbeid, et forprosjekt, til "... kunne planlegge, gjennomføre og ferdigstille et større selvstendig kunstprosjekt på høyt nivå i det offentlige rom" under Selvstendig arbeid del 2.

Den sakkyndige vurderingen peker også på at det er uklart hvordan metodologi, vitenskapsteori og kunstnerisk forskning skal inngå i undervisningen. For Kunsthøgskolen i Oslo og Avdeling Kunstfag er det viktig å understreke at institusjonen forstår ”kunstnerisk forskning” som ”kunstnerisk utviklingsarbeid”, en praksis som skiller seg fra annen forskning, og som appliserer de standarder, begreper og forventninger til ”forskning” som gjelder for kunsthøgskolene i Norge som er knyttet til Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. For å unngå forvirring bruker vi nå i studieplanen kun begrepet ”kunstnerisk utviklingsarbeid”. Når dette er sagt er det en ambisjon om å knytte MA-undervisningen til det kunstneriske utviklingsarbeidet som foregår innen feltet kunst i offentlige rom både på Kunsthøgskolen og eksternt. Dette er nå særlig uttrykt i emnet Teori og metode del 2 i beskrivelsen av emnet: ”... Emnet skal både se på ulike kunstneriske utviklingsarbeider, tilby et kunstanalytisk begrepsapparat, anvende kunstneriske metoder i praksis og gi forutsetninger for å skape kunst i offentlige rom”, og i beskrivelsene av læringsutbytte: ”... kunne anvende ulike praktiske, kunstneriske og kunstteoretiske verktøy og metoder basert på kunstnerisk utviklingsarbeid, for å skape og forstå kunst i offentlige rom” (...) ”...kunne analysere og forholde seg kritisk til ulike kunstneriske diskurser og praksiser, og anvende kunstnerisk utviklingsarbeid og refleksjon i eget arbeid”.

Kunstnerisk utviklingsarbeid vil bringes inn i utdannelsen både ved at læreres og andres FoU prosjekter gjøres til tematikk for workshop, diskusjoner o.a. som del av Selvstendig arbeid del 1 og Selvstendig arbeid del 2. Dette står omtalt under Læringsformer i den endrede studieplanen.

Med endringene som er skissert over mener vi at vi oppfyller tilsynsforskriftens krav i punkt 4.2.2 c.

Kommentarer i forhold til anbefalinger fra de sakkyndige:

- Vi har tydeliggjort hvordan og av hvem tekstdelen av eksamensarbeidet bedømmes, og vi har spesifisert at studentene forventes å gjennomføre et reelt prosjekt.
- Vi har vurdert at det ikke er nødvendig å ta opp flere enn åtte studenter fordi vi anser studiet for å være såpass attraktivt at studentenes motivasjon og tett læreroppfølgning vil sikre kontinuitet. Vi gjør i tillegg oppmerksom på at Kunsthøgskolen har rammebevilgning og dermed ikke er avhengig av å produsere studiepoeng for å motta midler.
- Øvrige anbefalinger har vi ikke mulighet til å kommentere her, men de tas med i det videre arbeidet med studiet.

7 Sakkyndig tilleggsvurdering

En sakkyndig vurdering av Kunsthøgskolen i Oslos søknad om akkreditering av et mastergradsstudium i kunst og offentlige ble oversendt 11. januar 2013. Kunsthøgskolen hadde redegjort godt for behovet for en slik utdanning i søknaden og skolen kunne dokumentere brede internasjonale nettverk og lærerkrefter med god kompetanse innen feltet. De sakkyndige tror at dette studiet kan bli et bidrag både til kunnskapsfeltet så vel som til kunstproduksjonen. De sakkyndige var imidlertid av den oppfatning at søkeren ikke godt nok hadde redegjort for læringsutbyttet i studiet og kunne derfor ikke anbefale akkreditering før enkelte punkter i søknaden var forbedret.

Videre ble det gitt råd for videre utvikling med anbefaling om at Høgskolen bør sørge for at det av læringsutbyttet fremgår om studentene forventes å få bred kompetanse eller en spisskompetanse. Det bør i sterkere grad redegjøres for forholdet mellom kunstnerrollen og de kunnskaper og ferdigheter som er nødvendige. Det vil derfor være en fordel om en i beskrivelsen av læringsutbyttet spesifiserte mer om utvikling av fordypende kunnskap og ferdigheter innen kunstnerisk produksjon

De sakkyndiges konklusjoner bygget på at en fant at det i læringsutbyttet ikke framgikk om studentene forventes å få bred kompetanse eller spisskompetanse. Det var uklart hvorvidt dette skulle være en ny og bredere kunstnerutdanning eller om det var tenkt som en tradisjonell kunstnerutdannelse med et tillegg av mer teoretisk og samfunnsmessig kunnskap. I beskrivelsen av studiets innhold og oppbygging var det lagt stor vekt på kommunikasjon, formidling og kuratorisk virksomhet. Samtidig skulle studentene kunne ”etablere seg som kunstnere og kunne arbeide selvstendig med formidling og produksjon av kunstneriske prosjekter i offentlige rom”. Denne uklarheten mente de sakkyndige går tilbake til en i søknaden ikke uttalt forståelse av kunstnerrollen.

Studiets læringsutbyttebeskrivelse var dessuten også svært kort, og en rekke momenter fra Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk var utelatt. Dette gjorde det blant annet vanskelig å se hvilket nivå studiet ligger på.

Studieplanen gjenspeilet også dette uavklarte forholdet mellom bredde og fordypning. Det var uklart om hvordan studenter rekruttert med forskjellig bakgrunn skulle kunne tilegne seg faglige fordypning innen sin egen kunstretning. Etter de sakkyndiges mening manglet det en beskrivelse om hvordan man skaper en progresjon i studentenes kunstneriske praksis. Dette ble også påpekt i forhold til undervisningsressursene hvor lærere med spesialkompetanse var oppsatt med svært lite undervisningstid.

Videre anså komiteen det som en utfordring å bygge opp en solid plattform for et forskermiljø. De anså at søknaden ikke klart redegjorde for hvordan spørsmål om metodologi, vitenskapsteori og kunstnerisk forskning skulle inngå i undervisningen.

Vurdering av institusjonens kommentar

Kunsthøgskolen har i sitt tilsvarende gitt kommentarer til de to punktene som de sakkyndige ikke innfridde krav til akkreditering. I tillegg har de kommentert enkelte anbefalinger, samt sagt at øvrige anbefalinger vil bli innarbeidet i det videre arbeidet.

4.2 2a Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

I en mer detaljert omformulering av læringsmålene er nå beskrivelsen mer i tråd med Nasjonal kvalifikasjonsrammeverk. Det blir dessuten understreket at studiet er en kunstutdannelse, med overordnede læringsmål som gjelder alle studentene uavhengig av masterprosjekt. Den nye beskrivelsen av læringsutbyttet viser nå hvordan studentene skal kunne tilegne seg kunnskap, ferdigheter og kompetanse på flere nivåer.

I beskrivelsen fremkommer kunstnerrollen nå som klart innenfor de tradisjonelle kunstformer, men med spesifikt arbeidsfelt i og kunnskap om det offentlige rom. Kuratorbegrepet er derfor fjernet fra studieplanen.

4.2 2c Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen

I den reviderte studieplanen fremkommer mer gjennomarbeidede læringsmål for hele studiet. Her tydeliggjøres progresjon i kunstnerisk praksis som en bærende komponent i studiet. Det er fokusert mer på utdanning av kunstnere innenfor et spesialisert felt, og det er en mer klargjørende beskrivelse av undervisningen. Denne viser nå bedre en progresjon innen den spesifikke kunstretning samtidig med en spesiell utvikling og bevisstgjøring av det kunstneriske prosjekt i en offentlig kontekst. Beskrivelsen viser også hvordan de teoretiske læringsmålene skal integreres i de selvstendige prosjektarbeidene.

Det fremkommer imidlertid ikke noen kommentarer i forhold til de sakkyndiges bemerkning om undervisningsressurser avsatt til spesialisering. Dette var imidlertid ikke av avgjørende betydning for å ikke anbefale akkreditering, men det anbefales likevel å tydeliggjøre dette mer i det videre arbeidet.

I den sakkyndige rapporten ble det påpekt at selv om det innen kunstfeltet er vanskelig å skille mellom kunstnerisk praksis, utviklingsarbeid og forskning, var det likevel viktig å vise hvordan metodologi, vitenskapsteori og kunstnerisk forskning skal inngå i undervisningen. Her peker Kunsthøgskolen i Oslo og Avdeling Kunstfag at institusjonen forstår «kunstnerisk forskning» som «kunstnerisk utviklingsarbeid». Det blir derfor i den reviderte studieplanen kun brukt begrepet kunstnerisk utviklingsarbeid. Hvordan dette skal knyttes til mastergradsundervisningen i praksis blir gjort gjennom en tolkning av kunstnerisk utviklingsarbeid, samt hvordan dette er uttrykt i beskrivelsen av læringsutbytte. Dette kan sees som en avgrensning av forskningsområdet, som i forhold til skolens egen definisjon må kunne aksepteres. Det er imidlertid mulig at det innenfor dette spesialiserte kunstfeltet også kunne være viktige mer teoretiske forskningsoppgaver men som da muligens utelukkes.

Konklusjon

De sakkyndige mener at Kunsthøgskolen i Oslo i sine kommentarer til de sakkyndiges vurdering av masterstudium i kunst og offentlig rom har besvart de mest kritiske punktene på en tilfredsstillende måte. En avklaring av kunstnerrollen og en presisering av studiet som en kunstnerutdannelse innenfor

et spesialområde – det offentlige rom, samt en mer detaljert beskrivelse av læringsmål og læringsutbytte som er i samsvar med Nasjonalt kvalitetsrammeverk, gjør at det synes som at Kunsthøgskolen i Oslo har et godt utgangspunkt til å bygge opp en ny og interessant utdannelse.

De sakkyndige mener derfor å kunne anbefale akkreditering.

8 Vedtak

Kunsthøgskolen i Oslo søkte til fristen 1. september 2012 NOKUT om akkreditering av mastergradsstudium (120 studiepoeng). De sakkyndige avga sin uttalelse i rapport datert 11. januar 2013, med tilleggsvurdering av 14. februar 2013.

NOKUT vurderer at vilkårene i NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning av 27. januar 2011 nå er fylt, og mastergradsstudium i kunst og offentlige rom (120 studiepoeng) ved Kunsthøgskolen i Oslo akkrediteres. Akkrediteringen er gyldig fra vedtaksdato.

NOKUT forutsetter at Kunsthøgskolen i Oslo fyller de til enhver tid gjeldende krav for akkreditering. I tillegg forventes at Kunsthøgskolen i Oslo vurderer de sakkyndiges merknader og anbefalinger i det videre arbeidet med utvikling av studiet.

For mastergradsstudier som NOKUT akkrediterer, må institusjonen selv søke Kunnskapsdepartementet om rett til å etablere studiet.

9 Dokumentasjon

12/409-3: Supplering av søknad - søknad om akkreditering av mastergradsstudium i kunst og offentlige rom ved Kunsthøgskolen i Oslo (120 studiepoeng). 20. september 2012.

12/409-19: Ny versjon av kommentarer til sakkyndig vurdering - Kunsthøgskolen i Oslo - søknad om akkreditering av masterstudium i kunst og offentlige rom. 4. februar 2013.